

JINDŘIŠKA JABŮRKOVÁ

Endless Flow

23. září – 4. listopadu 2023

Filozofka Jane Bennett v knize *Vibrant Matter* vystihuje živé, aktivní vlastnosti neživotných předmětů, které moderní člověk přestal vnímat, protože je zvykem svět rozdělovat na „mdlou hmotu (to, věci)“ a „pulzující život (my, bytosti)“. Během jedné procházky po Cold Spring Lane v Baltimoru na ni zapůsobila skupina nalezených předmětů: velká pánská černá plastová pracovní rukavice, hustá vrstva dubového pylu, nedotčená mrtvá krysa, bílé plastové víčko od lahve, hladká dřevěná tyč. Shledala, že důvod, proč na ni tato „nelidská těla“ působí, spočívá ne v nějaké pasivní neuchopitelnosti, ale ve schopnosti aktivně vyvolávat účinek. Popisuje je jako „vibrující – v jednom okamžiku se jeví jako mrtvé, v jiném jako živá existence“. Jisté znaky života podle ní může mít i surový materiál, jehož proměnlivá forma není předem stanovena, ale podléhá spirále vztahů, kdy na sebe jednotlivé části reagují.

Podobně citlivou pozorovatelkou je také Jindřiška Jabůrková. Neživou hmotu si představuje jako organismus, jako aktéra, který do chodu světa nevstupuje pasivně, ale aktivně do něj zasahuje, podobně jako člověk, zvíře nebo rostlina. V *Endless Flow* je ústřední hmotou ta odpadní, zbytná, opuštěná – třeba sutiny ze stavby nebo kus plastového předmětu. Zajímá ji, jak se hmota, kterou člověk zpracoval ke svému užítku, ale v určité fázi ji ponechal vlastnímu osudu, vyvíjí dál, samostatně, odděleně od lidského zásahu. Je to pozůstatek lidské činnosti, jenž příroda pohlcuje a tím pomyslně sama sobě navrácí kontrolu.

Vystavené objekty kombinují tři základní principy její práce. Někdy si nalezený předmět-odpad z toulky městem odnese a v ateliéru ho sochařsky dotvoří: v reliéfu část kapoty automobilu splývá s betonovou podložkou, která v jemně odstupňovaném povrchu evokuje vrstvy zeminy, paměťového nosiče přírody, do něhož se kus karoserie propadá a hranice mezi tím, co je umělý lidský produkt a co přírodní, přestává být zřetelná. Jindy ji zaujme samotná forma předmětu, který nijak „neupravuje“, pouze nechává působit jeho vzhled. Kusy břidlice se vyznačují dobrou štěpností, díky tomu může člověk z této horniny vytvářet tenké desky. Při opracování se zviditelňují linie, hranice jednotlivých vrstev, které působí jako písmo, otisk minulosti.

Někdy není potřeba si něco z krajiny fyzicky odnést, objekt autorka „vysráží“ ze své paměti. Využívá obrazů, co viděla kolem sebe a přírodních procesů rozkladu, usazování a přeskupování. Už dlouho se zajímá o kaltemity, což jsou krápníky rostoucí na mostních konstrukcích, v domech nebo garážích vysrážením z vody kapající z betonu a dalších stavebních materiálů. Voda je zde hybnou silou přeměny matérie, spouštěč chemické reakce. Kapky vody udávají rytmus růstu vzniklého útvaru a ten se gravitací postupně prodlužuje.

Jindřiška se zajímá o napětí vyvěrající se soužití člověka s přírodou a často si představuje, jak by vypadal život předmětů ve světě, z něhož lidé zmizeli. Její návod na přežití v apokalyptické krajině je ukryt v potřebě vnímavosti, která vede k pochopení všeho, s čím se na Zemi nacházíme.

Text Anežka Chalupová a Vít Novák

Jindřiška Jabůrková (1995, Zlín) vystudovala Akademii výtvarných umění v Praze, ateliéry sochařství a malby. V roce 2020 absolvovala stáž na Akademii výtvarných umění a designu Bezelel a v roce 2022 stáž v ateliéru Zsófie Keresztes v Budapešti. V letošním roce se zúčastnila rezidenčního programu Matadero Madrid, v současnosti je rezidentkou Studia PRÁM v Praze. Letos v říjnu se zúčastní Festivalu současného umění Prostějov a na listopad připravuje výstavu ve Studiu PRÁM.

*Rádi bychom poděkovali Ministerstvu kultury a Magistrátu hl. města Prahy
za dlouhodobou podporu našeho programu.*